

SPROGSTART 3-6 ÅR

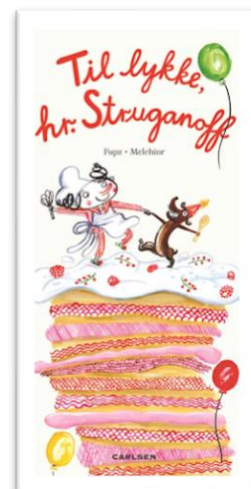
Trin-for-trin

Tillykke, hr. Struganoff af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior (2012) Fra billedbogen *Så er der serveret, hr. Struganoff* (2018)

Tema: Tal

Billedbogen *Tillykke, hr. Struganoff* er valgt, da temaet tal er noget børnene møder i deres hverdag. Gennem litteraturen kan ord, billeder, leg og samtale om billedbogens indhold være med til at sætte ord på begrebet tal, og hvad vi bruger tallene til.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin* manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Tillykke, hr. Struganoff* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior fra *Så er der serveret, hr. Struganoff*
- Ark: Fokusord, sproglege
- Kort til billedbogssnak
- Konkreter: Kagerulle, piskeris, slikkepind, golfkølle
- Talkort til terning
- Fotos af ingredienser til lagkage
- Fluesmækker

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Børnenes sutsko
- Find evt. kager fra posen med *Bette og Bjerg – Bjerget af kager*
- Find selv 5 romkugler – krøl 5 ark brune papirer sammen, så det ligner romkugler

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. 18 børn.

Tid: ca. 30 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: Tre gange ca. 30 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To gange ca. 30 minutter.

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 1 – Tillykke, hr. Struganoff

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Tillykke, hr. Struganoff* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior fra *Så er der serveret, hr. Struganoff*
- Ark: Fokusord
- Konkreter: Kagerulle, piskeris, slikkepind, golfkølle

Ting og sager, du selv skal finde

- Børnenes sutsko
- Find evt. de 4 kager fra posen med *Bette og Bjerg – Bjerget af kager*

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, om forfatteren og illustrationen. Tal om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om titlen. Hvad hedder billedbogen? Fortæl om forfatter og illustrator. Hvem har skrevet billedbogen? Hvem har lavet billederne? Vis læseretningen og peg på bogstaverne.

Fortæl, at i Danmark læser vi fra venstre mod højre og oppefra og ned, og at der findes store og små bogstaver. Find eventuelt forbogstaverne i børnenes navne i billedbogen og tal om de forskellige bogstavers navne, former og lyde.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om tal. Ved I, hvad tal er for noget? Hvad bruger vi tal til? Hvor mange år er du? Hvor mange bogstaver har du i dit navn? Hvilke tal kender du?

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus - og derfor uden afbrydelser. Anden gang taler I om fokusord. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkrete materialer fra sprogstartsposen til visualisering af bogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Hvilket tal kommer efter 10? Og efter 100? Etc.

Generalisere: Hvor kan man finde tal? Er der tal på busser? Tal på tøjet?

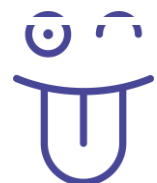
Argumentere: Hvorfor er det godt at kunne tallene?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Her finder hr. Struganoff 1 lagkage. Hvor mange lagkager finder hr. Struganoff?

Hjælpes ad: Skal vi sammen prøve at tælle, hvor mange lagkager hr. Struganoff finder?

Begrænse valg: Finder hr. Struganoff 1 eller 2 lagkager?

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 2 – Tillykke, hr. Struganoff

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Tillykke, hr. Struganoff* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior fra *Så er der serveret, hr. Struganoff*
- Kort til billedbogssnak
- Konkreter: Kagerulle, piskeris, slikkepind, golfkølle

Ting og sager, du selv skal finde

- Find evt. de 4 kager fra posen med *Bette og Bjerg – Bjerget af kager*

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Fortæl børnene at i dag skal vi tale om tal.

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs. Læg særlig vægt på at tale om tallene 1-10. Tæl fx tingene til kagen på hver side. Lad børnene på skift udpege tallet og tælle tingene.

Billedbogssnak. I sprogstartsposen finder du kort til billedbogssnak. Lad børnene skiftes til at trække et kort og svare på spørgsmålene. Vær opmærksom på, at kortene er inddelt i tre forskellige sværhedsgrader. Lad dit kendskab til børnene afgøre, hvilke kort i bruger.

Brug billedbogens illustrationer samt konkrete materialer fra sprogstartsposen til at understøtte billedbogssnakken.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Kender du facebooksiden *Sproghuset – Viborg*? Her finder du blandt andet mange sjove sproglege.

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 3 – Tillykke, hr. Struganoff

Det finder du i sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Tillykke, hr. Struganoff* af Kim Fupz Aakeson og Siri Melchior fra *Så er der serveret, hr. Struganoff*
- Ark: Sproglege
- Konkreter: Kagerulle, piskeris, slikkepind, golfkølle
- Talkort til terning
- Fotos af ingredienser til lagkage
- Fluesmækker

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Børnenes sutsko
- Find evt. de 4 kager fra posen med *Bette og Bjerg – Bjerget af kager*
- Find selv 5 romkugler – krøl 5 ark brune papirer sammen, så det ligner romkugler

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om tal.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om. Inddrag børnene i genfortællingen, mens du læser billedbogen højt: Hvem er med i billedbogen? Hvordan har de det? Og hvorfor?

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

- Farver og tal: *Lær farver og tal med naturen* (2016)
- Mylo Freeman: *Prinsesse Arabelle og den store kage* (2017)
- *Leg og lær – 123* (2017)
- Palle Nørmark: *Skæg med matematik* (2015)
- Pernille Pind: *Antal & ting* (2016)
- Michelle Robinson: *Ti lækre pølser* (2018)
- Viviane Schwarz: *Minimis tæller* (2017)
- Sophia Touliatou: *Tæl til 100* (2017)
- Thais Vanderheyden: *Prinsesse Petra tæller til ti* (2016)
- Kim Fupz Aakeson: *Værsgod og spis, hr. Struganoff* (2017)
- Kim Fupz Aakeson: *Tak for mad, hr. Struganoff* (2014)

2019

Fokusord til *Tillykke, hr. Struganoff*

1 lagkage: Kan I vise 1 finger? Tal om, hvad der er 1 af på billedet. Fx 1 hr. Struganoff, 1 hund, 1 kage etc. Kan I finde 1-tallet, og er der flere tal på siden?

2 is: Hvor mange is henter hr. Struganoff? Kan I vise 2 fingre? Tal om hvad der ellers er 2 af. Fx 2 is, 2 øjne – hov – cyklen har kun 1 hjul! Kan I finde 2-tallet?

3 wienerbasser: Der er 3 wienerbasser, prøv at tælle dem. Find flere 3-taller på siden. Hvad er 3-tallet lavet af?

4 flødeskumskager: Hvor er de 4 flødeskumskager? Tæl til 4. Tæl kagerne og brug fingrene. Hvor er 4-tallet? Hvad er 4-tallet mon lavet af?

5 romkugler: Find 5-tallet. Det gemmer sig! Hvor mange romkugler er der i luften og på gulvet? (3+2=5)

6 kagemænd: Hvor er 6-tallet? Tæl kagemændene.

7 stribede slikkepinde: Find 7 slikkepinde. Hvor mange cykler er der?

8 flødeboller: Prøv at tælle flødebollerne og find 8-tallet. Hvad er det, der er 8 af? Vis mig 8 fingre.

9 sukkerkringler: Find 9-tallet. Hvad ligner et 9-tal, hvis man vender bogen på hovedet? Prøv at tælle alle de ting hr. Struganoff står ovenpå, der er mange!

10 vingummier: Hvor mange vingummier har hr. Struganoff? Hvor mange ting ligger på jorden, mens han roder i lommen? Hvor mange stiger skal han kravle op ad? Find 10-tallet.

Prøv at tælle 1 lagkage, 2 is, 3 wienerbasser, etc.

Se på alle tallene og prøv at tælle dem. Brug fingrene eller peg på tallene. Nu kan vi tælle til 10!

Hvor mange lagkager lægger hr. Struganoff på fadet?

1

Hvilket tal kommer efter 1?

Hvor mange is henter hr. Struganoff?

2

Hvor mange øjne har hr. Struganoff?

2

Hvor mange wienerbasser bager de?

3

Tæl til 3

Hvor mange flødeskumskager lægger hr. Struganoff oven på fødselsdagskagen?

4

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - LET

Hvor mange romkugler ælter de?

5

Tæl til 5

Hvor mange kagemænd ruller de?

6

Kan du tælle slikkepindene?

7

Hvor mange rulleskøjter kan du se?

4

Hvor mange sukkerkringler laver de?

9

Nævn 3 forskellige slags ting
hr. Struganoff putter på kagen.

Tæl hvor mange børn, der er her i
rummet?

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - MELLEM

Hvor mange sutsko kommer hunden med?

2

(Siden hvor hr. Struganoff vågner)

Hvor mange tænder kan du se i hr. Struganoffs mund?

9

(Sidste side, hvor han sover)

Hvis du har 3 wienerbasser og 4 flødeskumskager, hvor mange kager har du så i alt?

Hvor mange stiger er der i hr. Struganoffs stillads?

Hvis du har 10 vingummier og spiser 1, hvor mange har du så tilbage?

Er 1 mere end 10?

Kan du tælle på andre sprog?

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

2019

Billedbogssnak til Tillykke hr. Struganoff - SVÆR

Sproglege til *Tillykke, hr. Struganoff*

Sproglege

Taltyv og talpoliti: Børnene sidder i en rundkreds, og talkortene lægges i midten. Vælg et barn, der skal være talpoliti, og som går uden for døren. Når barnet er gået ud vælges én, der skal være taltyv. Tyven tager et tal og gemmer det. Fx i lommen eller under trøjen. Alle kalder højt og tydeligt på talpolitiet, som kommer ind og først skal gætte hvilket tal, der mangler. Derefter skal barnet gætte, hvem der er taltyven. Fx: *Alex er det dig, der har stjålet 3-tallet?* Lad børnene skiftes til at være talpoliti og taltyv.

Byg hr. Struganoffs fødselsdagskage: Byg hr. Struganoffs kage med fotos af ingredienserne. Fx 1 lagkage + 2 is + 3 wienerbasser etc. Brug tallene 1-10, mens I bygger. Slå op på siden med billedet af lagkagen i billedbogen, så I har noget at bygge efter. Sig fx: *Jeg skal bruge 1 lagkage*, og få et af børnene til at finde lagkagen. *Jeg skal bruge 2 is*, etc. Kagen bygges ved at lægge fotos af ingredienser på bordet eller gulvet. Læg fotos over hinanden, så kagen ligner hr. Struganoffs fødselsdagskage. Når de 5 romkugler skal på kagen kan børnene skiftes til at slå romkuglerne afsted med golfkøllen! Brug de 5 ark sammenkrøllede brune papirer som romkugler. Hvis I kunne vælge 11 af noget, hvad skulle det så være?

Smæk et tal med fluesmækkeren: Læg fotos af ingredienserne til lagkagen med bagsiden opad. Barnet trækker ét foto og løber hen og smækker det talkort, der passer til. Lad talkortene lægge spredt på gulvet. Gør det nemmere: Sænk antallet af tal til fx 1 til 5.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

iPad: Brug talkort og konkreter fra sprogstartsposten. Lad børnene skiftes til at vælge et talkort og en konkret fra sprogstartsposten. Lav en ordrap! Vælger barnet talkortet med 5-tallet og sutskoen rapper I "Fem sutsko". Sæt børnenes valg sammen, så det fx kommer til at lyde sådan her: *1 slikkepind, 5 sutsko, 7, etc.* Hold tal og konkret op, så børnene kan se det. Vælg på forhånd et beat på *Unbelievable beats.com* under *Free beats & free downloads*. Indspil jeres rap på en iPad. Måske afspiller I jeres rap for nogle af de andre børn i børnehaven. Eller for børnenes forældre?

Optageklemmer: Indtal på forhånd: *Find 7 slikkepinde. Find 2 is*, etc. på klemmerne. Lad børnene skiftes til at aktivere en klemme og finde det rigtige talkort og foto af ingredienser. Hjælp evt. barnet med at matche tal og foto ved at tælle sammen.

Endnu flere sproglege – inde & ude

Sæt talkort eller fotos af ingredienser i skumterningen. Lad børnene skiftes til at slå med terningen og fortælle, hvilket tal eller antal den viser. Tæl evt. sammen.

Føleleg: Kom de konkrete materialer, der relaterer sig til billedbogen i en stofpose eller lignende. (Kagerulle, piskeris, slikkepind...). Lad børnene skiftes til at stikke hånden ned i posen uden at de kan se ned i den. Lad dem føle sig frem til, hvad det er for en ting, de får fat i. Få børnene til at beskrive, hvad de kan mærke: *Er det blødt eller hårdt? Er det stort eller lille? Er det tungt eller let?*

